

Promo-LEX: Locuitorii regiunii transnistrene sunt practic într-un vacuum juridic și procedural**În această ediție:**

Promo-LEX: Locuitorii regiunii transnistrene sunt practic într-un vacuum juridic și procedural 1

STUDIU Statutul forțelor pacificatoare în dreptul internațional: Cazul Republicii Moldova 2

Acordul din 21 iulie 1992, consecințele unei neglijențe 3

Finalizarea Programului de Stagiu pentru activiști de drepturile omului din regiunea transnistreană 5

Drepturile omului trebuie delimitate de toate aspectele politice și geopolitice, Promo-LEX 7

Locuitorii regiunii transnistrene, indiferent de cetățenia pe care o dețin, sunt practic într-un vacuum juridic și procedural. De jure ei se află pe teritoriul Republicii Moldova, legislația căreia prevede aceleași garanții pentru toți, de facto însă autoritățile centrale constituționale nu au creat instituții teritoriale pentru această zonă sau cele existente nu sunt eficiente pe motiv ca nu dețin control asupra regiunii. Opinia aparține directorului asociației Promo-LEX, Ion Manole, și a fost exprimată în cadrul audierilor Adunării Parlamentare EURONEST a Parlamentului European la Bruxelles.

Ion Manole a menționat că de multe ori, reprezentanții autorităților constituționale refuză examinarea problemelor sesizate, își declină orice responsabilitate și redirectionează persoana către structurile locale separatiste. La rândul lor, aceste structuri, fiind nerecunoscute, de regulă, nu poartă nicio responsabilitate pentru acțiunile și faptele lor. Administrația regiunii nu acceptă critica, nu recunoaște problemele de sistem și le consideră din start drept atentat la presupusa statalitate. În astfel de condiții, cu riscuri suplimentare, victimelor abuzurilor din acest teritoriu nu le rămâne decât un singur remediu – plângerile la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care rămâne deocamdată unica lor speranță pe termen lung.

„Lipsa atitudinii și a eforturilor, dar mai ales a rezultatelor vizibile a avut un impact negativ dublu. Pe de o parte, a încurajat pe cei ce încalcă anumite norme și drepturi și a descurajat pe cei care au dorit să caute dreptate. Astfel cu siguranță putem afirma ca impunitatea este la ea acasă în aceste teritorii”, a notat directorul asociației.

Ion Manole a menționat că despre zonele de conflict înghețat s-a scris și s-a vorbit foarte mult, fiind cheltuite sume enorme de bani în ultimii 20 ani, în final toată lumea fiind mulțumită și satisfăcută de faptul că e pace. În mod cert, pacea este foarte importantă și este salutar faptul ca au fost oprite violentele militare, apar însă o serie de probleme, care sunt lăsate fără atenție. „Cum această pace garantează un minim necesar pentru promovarea și apărarea drepturilor

www.promolex.md

Numere anterioare:

Buletin 99 [accesați aici](#)

Buletin 98 [accesați aici](#)

omului în aceste teritorii și care sunt acțiunile planificate și care sunt termenii pentru acțiuni concrete de stopare a abuzurilor și de corectare a situației? Mă tem că prea puțină lume și-a pus aceste întrebări și cu atât mai puțini au căutat răspuns la ele”, a declarat Ion Manole.

Directorul asociației a mai spus că lipsa de voință și de eforturi consistente nu a făcut nimic altceva decât să adâncească problemele oamenilor din aceste teritorii, încurajând totodată unii actori internaționali să extindă harta conflictelor și să își perfecționeze metodele.

Asociația Promo-LEX a participat la audieri în cadrul Adunării Parlamentare EURONEST în calitate de membră a Federației Internaționale pentru Drepturile Omului (FIDH).

Referință: <http://www.ipn.md/ro/societate/68010>

STUDIUL Statutul forțelor pacificatoare în dreptul internațional: Cazul Republicii Moldova

Promo-LEX în colaborare cu Academiei de Științe a Moldovei a lansat Studiul “Statutul forțelor pacificatoare în dreptul internațional: Cazul Republicii Moldova”.

Utilizând o abordare științifico-practică, autorul prezentului studiu apreciază din perspectiva dreptului internațional evenimentelor din 1992, încercând să explice în ce măsură implicarea unui stat terț (Federația Rusă), poate fi privită ca imparțială. Totodată este analizată oportunitatea Acordului semnat la 21.07.1992 în condițiile în care obiectivele acestuia nu au fost și nici nu s-au dorit a fi atinse, iar situația din zonă pare a fi una provocatoare de fiecare dată, atunci când autoritățile de la Chișinău încearcă să promoveze o politică independentă și în interesele propriilor cetățeni.

Potrivit lui Ion Manole, Director executiv Promo-LEX, rolul forțelor de menținere a păcii nu este doar de a amplasa soldați înarmați pe un anumit teritoriu, dar să contribuie la securitatea acestei zone și restabilirea relațiilor dintre cele două maluri. Pledăm pentru un dialog politic, dar care să fie bazat pe normele dreptului internațional, totodată ne dorim ca autoritățile să fie mai active pe acest segment. Nu în ultimul rând nesoluționarea acestor probleme, duc inevitabil la grave încălcări ale drepturilor omului în regiunea transnistreană.

Una dintre concluziile studiului se referă la ineficiența evidentă a prezentului format de negocieri a conflictului transnistrean, subliniind faptul că în ultimii 22 de ani, situația nu doar că nu a suferit nici un fel de schimbări pozitive, dar părțile au fost puse pe poziție de inegalitate. Republica Moldova este unicul subiect de drept internațional ce reprezintă acest teritoriu, iar argumentele aduse de partea “transnistreană” în susținerea dreptului lor la separare sunt nefondate, în lipsa oricărei norme de drept internațional, subliniază autorul.

De asemenea, mai concluzionează autorul, Federația Rusă a încălcat sistematic prevederile Acordului din 1992, document juridic sub care și-a pus semnătura, aducând în acest sens mai multe argumente cum ar fi includerea, cu efortul acesteia a părții transnistrene în formatul de negocieri, susținerea administrației de la Tiraspol în introducerea unor pseudo-posturi vamale și de frontieră, încălcarea sistematică a conceptului asistenței umanitare acordate de către un stat sau o organizație internațională. De asemenea, diferențierea relațiilor economice dintre Federația Rusă și Republica Moldova, pe de o parte și Federația Rusă și regiunea „transnistreană” pe de altă parte și nu

în ultimul rând influența politică a Rusiei în regiunea transnistreană care permite Tiraspolului să aibă o atitudine neconstructivă în dialogul cu autoritățile de la Chișinău în reglementarea conflictului.

Referindu-se la actualul format al forțelor de menținere a păcii, una din recomandările studiului evocă necesitatea schimbării acestuia și înlocuirea lui cu unul de observatori civili și polițienești în baza principiilor ce stabilesc conceptul contemporan al politicilor pacificatoare promovate de ONU. O altă recomandare ține de necesitatea de a intensifica dialogul diplomatic cu instituțiile Uniunii Europene pentru asigurarea implicării cât mai active în procesul de reglementare a conflictului, inclusiv prin atribuirea unui rol decisiv în cadrul viitorului format, fără a nega importanța participării la procesul de negocieri într-un nou format a statelor deja prezente în procesul de negocieri – a Ucrainei și a Federației Ruse – doar că în cazul ultimei, fără un imaginabil și pretins drept de veto.

Studiul a fost elaborat de către Vitalie Gamurari, dr., conf. univ. din cadrul Academiei de Științe a Moldovei, în cadrul proiectului "Consolidarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova", implementat de Asociația Promo-LEX, cu suportul financiar al National Endowment for Democracy (NED).

Acordul din 21 iulie 1992, consecințele unei neglijențe

Încă de la început, operațiunea de menținere a păcii, în temeiul Acordului „Cu privire la principiile pașnice de reglementare a conflictului armat în regiunea transnistreană a Republicii Moldova”, semnat la 21 iulie 1992 la Moscova, a fost ineficientă și a imitat procesul de restabilire a integrității teritoriale a RM prin reglementarea pașnică a consecințelor conflictului armat. În mare parte o asemenea evoluție a operațiunii, decorată de către Federația Rusă drept una „unică” la capitolul eficientă, se datorează formei și conținutului acestui document.

La perfectarea actului din start s-a ignorat una din condițiile principiale ale dreptului internațional: NU poate fi subiect al acordurilor internaționale o formațiune, care nu deține statut de subiect al dreptului internațional. În cazul nostru, prin modificări inadmisibile din punctul de vedere al perfectării actelor internaționale, a textului, funcțiile unei din părți semnatare (FR) sunt delegate formațiunii iresponsabile (*ne recunoscute, lipsite de un careva statut juridic*), provocătoare a conflictului. Evident, că în asemenea caz, executarea prevederilor Acordului devine integral dependentă nu de normele legale, ci de dispoziția acestei formațiuni. Mai mult ca atât, atribuirea regiunii transnistrene, controlată de către un regim secesionist rebel, a statutului de parte în conflict, a condiționat legalizarea de-facto a acesteia în calitate de factor politic individual și de parte pleni-potențiară în procesul de reglementare cu drept de „veto”.

Prin dispozițiile de bază a documentului, este perfectat, în linii mari, mecanismul de depășire a consecințelor conflictului armat. Se prevede:

- dispersarea forțelor beligerante, dezarmarea acestora și evacuarea la locurile de dislocare;
- trasarea Zonei de securitate;
- constituirea organului de dirijarea a operațiunii – Comisiei Unificate de Control (CUC).

Pentru realizarea prevederilor indicate mai sus, părțile participante la operațiune (FR, RM și Transnistria) pun la dispoziția CUC grupuri de observatori militari și forțe armate, formate în temei de voluntariat și pe perioada participării la operațiune, extrase din subordonarea statelor care

le reprezintă. Conducerea militară este efectuată de comandamentul contingentului respectiv, care fiind consolidat, constituie Comandamentul Militar Unit (CMU). Șeful statului major a CMU, o funcție destul de influentă, investită cu dreptul de a permite deplasarea grupurilor observatorilor militari, se numește în exclusivitate din contingentul militar al FR. În realitate, în scurt timp principalele norme ale Acordului privind autonomia în raport cu statul respectiv nu se mai respectă, comandanții, șefii statului major, observatorii militari, și efectivul contingentului militar, doar formal se supun CUC. Implicarea directă a superiorilor statelor respective în activitatea zilnică a OP a devenit un alt factor, distrugător pentru operațiune.

Documentul indică aplicarea principiului de consens la adoptarea deciziilor la nivel de CUC și CMU, însă în el nu este specificat, care decizii se adoptă prin consens: cele elaborate de CUC sau CUM, sau aplicarea acestui principiu este admisă și în cadrul realizării prevederilor actelor, elaborate de forurile superioare, cum ar fi întrunirile liderilor statelor și organizațiilor internaționale, participante la operațiune. În ultimii 10-12 ani CUC a recurs la o revizuire a Actelor ce reglementează efectuarea operațiunii de pacificare, plasând lucrurile într-un mod în care și implementarea prevederilor Acordurilor se operează prin decizia CUC, adoptată prin consens. Evident, că marea majoritate a prevederilor documentelor nu se mai aplică, or se aplică parțial, inefficient.

Procesul de descompunere a operațiunii de menținere a păcii nici nu putea evita situația indicată în condițiile discrepantei diametrale a scopurilor finale, râvnite de Chișinău și regimului secesionist de la Tiraspol. Nu este un secret, că părțile își realizau interesele utilizând lacunele indicate în Acorduri sau formând propriile reguli. Este important altceva – Republica Moldova pentru a-și atinge careva scopuri în cadrul operațiunii, recurge la forme aplicate în orice proces de tratative: insistă asupra unei anumite agende, solicită ședințe suplimentare și, în situații respective – ședințe extraordinare, care se convoacă pentru examinarea unui singur subiect. Partea transnistreană nu evită ocazii pentru a utiliza forța armată. În special, după 2003 aceste cazuri au devenit regulate. Aplicarea forțelor militare de către regimul secesionist nu a provocat un conflict armat de proporții numai datorită faptului, că Tiraspolul își atinge scopurile în cadrul aplicării parțiale a forței. Presupunem că la Dorotcaia, Varnița și în alte situații conflictuale (aproximativ 10 ori pe an), Tiraspolul era predispus de a deschide focul la țintă și nu a recurs, odată ce reprezentanții Chișinăului au cedat.

Situația reală în Zona de securitate

Integral factorii care formează operațiunea de pacificare: CUC, CMU, observatorii militari, NU controlează situația la modul corespunzător. Posturile fixe au devenit inutile. Existența acestor posturi este explicată în modul următor: descoperirea și sistarea circulației prin Zona de securitate a forțelor armate extremiste, a armelor și armamentului necontrolate de către părțile implicate în soluționarea conflictului. Astăzi pe teritoriul Republicii nu mai există structuri armate, care nu ar aparține unei sau altei părți. Faptul dat e cunoscut, însă reprezentanții FR și a Tiraspolului insistă asupra neîndeplinirii punctului respectiv al acordului de la Odessa din motive ce nu au nimic comun cu operațiunea de pacificare. Prezența posturilor este prezența militară a FR în RM.

Observatorii militari nu mai sunt imparțiali. În unele cazuri rare, când se atinge consensul (ei ar trebui să fie independenți și să reacționeze la oricare semnal, vis a vis de evoluția situației) și grupul se deplasează la fața incidentului, informațiile se prezintă în formă denaturată, tendențioasă. Reprezentantul RM deseori este nevoit să semneze actul (în conformitate cu procedura existentă) numai pentru a avea posibilitatea de a prezenta în mod oficial și opinia sa separată.

Este cazul de menționat, că delegația RM de mai mulți ani promovează diferite propuneri pentru a perfecționa mecanismul pacificator. Fiind conștienți de imposibilitatea schimbării formatului, delegația RM a argumentat necesitatea modificării mai multor documente, care reglementează operațiunea. Ani la rând problemele se includeau în agendă, se discutau, au existat și grupuri de lucru specializate, membrii cărora se concentrau asupra unor aspecte concrete, cum ar fi activitatea posturilor structurilor de forță. Rezultatul e nul. Ca urmare, activitatea CUC și a operațiunii integral ajuns în declin. Ședințele nu mai au loc, structura este incapabilă de a reacționa la careva riscuri.

Faptul, că în lipsa unui cadru stabil și competent a informațiilor vis a vis de situația în zona de responsabilitate, componentele rusești și transnistrene a CUC și CMU mimează activitatea, demonstrează un singur lucru: deocamdată nu este vremea de a stopa oficial mecanismul.

„Eficiența” CUC ca structură de organizare și dirijare a demonstrat-o cazul regretatului Vadim Pisari, asasinat de o santinelă din contingentul FR la postul 9, în ziua de 1 ianuarie 2011. Acordul de la Odessa din 1998 în mod expres cerea modificarea statului posturilor fixe și obligațiilor efectivului acestora. Se indică excluderea aplicării armei de către efectivul postului (dacă acesta mai există) în orice situații, cu excepția celor, ce formează pericol pentru viața ostașului. Autoturismul lui Pisari pleca din post când Cojocar a tras. Care putea fi pericolul? Cazul nu este examinat și nu a primit aprecierea respectivă din partea autorităților RM.

Concluzii Misiunea de a separa forțele și a opri focul este realizată, parțial și de operațiunea de menținere a păcii. În continuare, acest organism nu este deloc util în situația din Moldova, odată ce în virtutea modului de activitate, structura dată nu asigură reglementarea conflictului, dar contribuie la consolidarea separatismului transnistrean și alimentează aspirațiile acestuia de a utiliza forța armată pentru a-și atinge careva scopuri. Integral, situația întrunește toate condițiile pentru a rezilia Acordul și a cere evacuarea din Republica Moldova a trupelor ce aparțin Federației Ruse.

Ion Leahu,
ex-membru al Comisiei Unificate de Control

Finalizarea Programului de Stagiu pentru activiști de drepturile omului din regiunea transnistreană

Trei activiști de drepturile omului din regiunea transnistreană au participat în cadrul unui program de stagiu desfășurat de către Asociația Promo-LEX.

Scopul general al programului a fost de a oferi posibilitatea activiștilor de drepturile omului din regiunea transnistreană să-și consolideze capacitățile de promovare și apărare a drepturilor omului, să acumuleze cunoștințe, abilități și experiență relevantă în domeniul drepturilor omului și să împărtășească la revenire colegilor din regiune în cadrul activităților de follow-up.

Pentru participare la Programul de Stagiu au fost invitați activiști /membri ai ONG de drepturile omului din regiunea transnistreană, cu experiență relevantă în domeniu și cu motivație justificată, care au fost selectați în baza unui anunț public.

Stagiarea a avut loc în Ucraina. Decizia s-a bazat pe mai multe argumente, printre care: apropierea geografică, lipsa barierei lingvistice, similitudinile în domeniile social, politic, existența eforturilor și inițiativelor similare ale societății civile din ambele țări, problematica similară a domeniului de drepturile omului. Astfel, în urma vizitelor la mai multe ONG-uri din or. Kiev, regiunea Vinița și Cernăuți, echipa de proiect a selectat 2 organizații-gazdă care au fost deschise spre colaborare cu Promo-LEX și au oferit posibilitatea stagiarelor de a face parte din echipele lor.

Programul de stagiare a cuprins perioada de 2 săptămâni de activitate în cadrul Centrului de Inițiative Civile din or. Kiev și Centrul Informațional – Educativ "BICb" din orașul Vinița. Programul a fost unul practic. Astfel, stagiarii au fost implicați în activitățile zilnice ale organizațiilor-gazdă, au participat la evenimente, au avut posibilitatea să preia metode și strategii de lucru pe domeniile care au fost interesați, au dezvoltat practici și abilități de interacțiune, analiză, cercetare.

După finalizarea programului de stagiare, fiecare stagiar a inițiat și desfășurat o activitate de follow-up.

Primele activități cu tema: „Creșterea gradului de conștientizare a studenților privind asigurarea dreptului la sănătate, au fost organizate pe data de 20 și 26 Decembrie 2014 la Tiraspol, cu studenții colegiului de medicină din or. Tiraspol. Scopul trainingurilor a fost: creșterea gradului de conștientizare a viitorilor medici privind drepturile omului în medicină și informarea studenților despre HIV / SIDA și drepturile omului asociate cu boala.

A doua activitate de follow-up a avut loc pe 29 ianuarie 2015, la Chișinău. Activitatea a fost organizată sub formă de masă rotundă cu tema: Regiunea Transnistreană azi – situația societății civile și a mass-media. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate 4 rapoarte privind situația societății civile din regiune la moment și care sunt problemele cu care se confruntă reprezentanții ONG-urilor din regiune. Autorul raportului privind situația societății civile din regiunea transnistreană a menționat că: *“Nivelul de dezvoltare a societății civile în regiunea transnistreană este scăzut. Pentru a realiza o schimbare pozitivă, ONG-urile și populația au nevoie să fie instruite sistematic despre ce înseamnă democrație.”*

Autorul raportului privind situația mass-media în regiune a subliniat: *„În baza analizei evenimentelor din ultimii doi ani și situației actuale create, este dificil de a face previziuni optimiste. Dreptul la libertatea mass-mediei și a presei în Transnistria este încălcat. Cu atât mai mult, se prognozează o creștere a presiunilor asupra jurnaliștilor din regiune în legătură cu începerea campaniei electorale pentru alegerea Sovietului Suprem și al alegerilor locale.”*

Cea mai inumană încălcare a drepturilor omului este tortura. Despre cum stau lucrurile în acest domeniu, a declarat Nicolae Buceațchi, redactor al ziarului "Omul și Drepturile lui": *„La redacția ziarului parvin scrisori de la persoane care sunt torturate și asupra cărora se aplica tratament degradant și inuman și nimeni nu ia nici un fel de măsuri. Situația devine tot mai critică prin faptul că tot mai mulți torționarii nu sunt pedepsiți și își exercită funcțiile în continuare.”*

Pentru a preveni fenomenul torturii și a relelor tratamente, organizația Media Center din or. Tiraspol a inițiat înființarea Consiliului Consultativ pe lângă Împuternicitul pentru Drepturile Omului (Ombudsman) din regiunea Transnistreană. Cu toate acestea, membrii Consiliului Consultativ timp de 6 luni de la crearea acestuia nu au avut posibilitatea să monitorizeze nici un caz de tortură și sub diferite pretexte au fost anulate și ședințele de lucru ale Comitetului.

Ultima activitate de follow-up a fost organizată pe 12 Februarie 2015 în or. Tiraspol, cu tema: Abilități de comunicare non-violente în cadrul grupurilor social-vulnerabile ale populației. Scopurile activității au fost de a familiariza participanții cu rezultatele stagerii, împărtășirea experienței acumulate, introducerea în principiile respectării drepturilor omului; identificarea și examinarea tiparelor și stereotipurilor în comunicare; utilizarea tehnicilor și modelelor de comunicare non-violentă. La activitate au participat reprezentanți ai ONG-urilor de profil din regiune.

Asociația Promo-LEX continuă să încurajeze participanții la program să implementeze cunoștințele și deprinderile acumulate în cadrul stagerii în organizațiile pe care le reprezintă și activitățile realizate post-program și să contribuie în continuare la dezvoltarea societății civile din regiune.

Programul de stagiu a fost parte a proiectului: "Consolidarea respectării drepturilor omului în regiunea transnistreană a Republicii Moldova", sprijinit financiar de către National Endowment for Democracy (NED).

Drepturile omului trebuie delimitate de toate aspectele politice și geopolitice, Promo-LEX

Drepturile omului nu pot fi subiect de negocieri și este momentul să se ceară stoparea încălcării lor în zonele de conflict înghețat. Drepturile fundamentale trebuie respectate, indiferent dacă cei care le încalcă au sau nu recunoaștere internațională. Autoritățile statului trebuie obligate, dar și ajutate să creeze condiții nediscriminatorii pentru locuitorii regiunii pe care nu o controlează. Directorul asociației Promo-LEX, Ion Manole, a declarat, în cadrul audierilor Adunării Parlamentare EURONEST a Parlamentului European la Bruxelles, că drepturile omului trebuie delimitate de aspectele politice și geopolitice, și trebuie să fie respectate de toate autoritățile și administrațiile.

Procedurile de apărare a drepturilor și intereselor omului, încălcate în zonele de conflict înghețat, deseori sunt neglijate pe motiv că astfel de aspecte nu ar fi de natură juridică și că ar fi de competența exclusivă a politicului, în contextul intereselor geopolitice ale unor actori agresivi și mult mai puternici din punct de vedere economic sau militar. Astfel, apărarea drepturilor omului poate și trebuie utilizată ca un instrument eficient de soluționare pașnică a acestor conflicte înghețate. Presupusele negocierii în cazul Republicii Moldova durează peste 20 ani, însă fără vreun impact pozitiv pentru drepturile, libertățile și siguranța locuitorilor regiunii. Într-un astfel de context, negocierile pot continua încă 20, 50 sau 100 de ani, însă noi insistăm asupra unor proceduri și norme clare, legale și eficiente, cu ajutorul cărora oamenii de acolo să obțină realmente garanțiile oferite de legislația națională și internațională.

Cu referire la jurisprudența CEDO, Ion Manole a declarat că în cazul regiunii transnistrene s-a demonstrat clar faptul că avem 2 state responsabile de respectarea drepturilor omului – de jure Republica Moldova, iar de facto Federația Rusă. Directorul Promo-LEX a explicat că Republica Moldova rămâne responsabilă pentru situația drepturilor omului, pentru că autoritățile constituționale moldovenești trebuie să depună eforturi permanente pentru a asigura condiții nediscriminatorii pentru toți locuitorii țării. Or, deși nu deține controlul asupra acestui spațiu, acesta este, potrivit normelor legale naționale și internaționale, un teritoriu al său. „Republica Moldova trebuie să își impună autoritatea prin a cere de fiecare dată și de la fiecare tribună respectarea și intervenția în apărarea persoanelor și cetățenilor pe teritoriul său. Astfel, considerăm că, dacă autoritățile nu ar fi respins și ignorat demersurile victimelor, căutând în fiecare caz în parte să înțeleagă ce anume nu funcționează și ce anume ar trebui să facă, statul ca persoană sau grupul de persoane să fie aparate și protejate – lucrurile ar fi fost altfel”, a notat Ion Manole.

Directorul asociației a menționat că Federația Rusă este cel de-al doilea stat responsabil de situația privind drepturile omului, deoarece de-facto a creat, susținut și consolidat acest regim. Din calitatea sa de stat agresor, Rusia reușește să impună un format de pacificare unic în felul său dominat și controlat în mod exclusiv de Federația Rusă. Mai mult, acest format nu corespunde criteriilor minime, potrivit unui recent studiu al Promo-LEX. Deși are acest rol de stat garant și pacificator, Rusia încalcă normele dreptului internațional, inclusiv toate tratatele bilaterale cu Republica Moldova.

Ion Manole a apreciat rolul și suportul instituțiilor Uniunii Europene în democratizarea Republicii Moldova și a subliniat faptul că țara are nevoie în continuare de asistență în implementarea reformelor. Iar subiectele ce țin de drepturile omului în Republica Moldova, implicit în regiunea transnistreană, trebuie să fie prioritare pe agenda UE. Este foarte important ca administrațiile de facto să poarte răspundere pentru situația drepturilor omului în regiunile unde nu există controlul autorităților constituționale.

Referință: <http://www.ipn.md/ro/societate/68046>

Promo - LEX

Promovarea democrației și a drepturilor omului

**National Endowment
for Democracy**

Supporting freedom around the world

Coordonator ediție:

Carolina Bondarciuc

E-mail: pr@promolex.md

Web: www.promolex.md

Tel/Fax: +373 (22) 45-00-24

GSM: 069637849

Asociația Promo-LEX este o organizație non-guvernamentală, apolitică și non-profit, care are drept scop dezvoltarea democrației în Republica Moldova, inclusiv în regiunea transnistreană, prin promovarea și protejarea drepturilor omului, monitorizarea proceselor democratice și consolidarea societății civile.

Asociația Promo-LEX oferă asistență juridică gratuită pentru locuitorii din regiunea Transnistreană pe probleme ce țin de încălcarea drepturilor omului.

Pentru consultații vă rugăm să contactați:

Tel: (022) 45-00-24

Punctele de vedere exprimate în această publicație aparțin autorilor și nu pot fi interpretate sub nici o formă ca reflectând opinia Fondului Național pentru Democrație (NED).